

Doajen organske proizvodnje u Srbiji, profesor emeritus dr Branka Lazić, pozdravila je održavanje prodajno-izložbene manifestacije, Dana organskih farmi, u organizaciji Udruženja „Organski sad - Novi Sad“ u nedelju, 17. aprila na Mitinom salašu na Čeneju, nedaleko od Novog Sada. Tim povodom ona je održala edukativnu radionicu o postupku sadnje proletnjih kultura i predavanje o principima organske proizvodnje.

- Puno sveta, mnogo više nego što sam očekivala, posebno mladih bračnih parova sa decom i naravno naši organski proizvođači, koje sam sve ja učila, je nešto što govori da organska hrana, a time i proizvodnja, imaju šansu. Bilo smo svedoci da se i deca interesuju za organsku proizvodnju i svi su pomno pratili radionicu kada sam govorila o biobašti - bašti prijateljstva - rekla je dr Branka Lazić, poručivši da ako ne volite biljke, životinje, insekte, da se manete organske proizvodnje, jer biljka oseća odnos proizvođača prema njoj.

Ona smatra da je organska proizvodnja jako uravnotežena između dva profita, ekonomskog i ekološkog. Ako ste savladali u sebi poriv prema materijalnoj dobiti, onda ćete biti organski proizvođač, jer s tim morate malo sačekati, ali ćete već prve godine biti ekološki održivi, što je velika stvar u uslovima poluzagađene i zagađene sredine kojom smo okruženi. Kada počnete da razmišljate o tome da je svaki insekt, bubamara, svaka biljka - živi stvor, da raste, da se razvija i traži određene uslove, možete da kažete da imate nerv za organsku proizvodnju. Organska proizvodnja zahteva i da se o biljkama i životinjama nešto i nauči, posebno o tome kako biljke prenose svoju energiju. Prema njenom tumačenju, biljke gajene na organski način se ne luksuziraju. One moraju da koriste uslove koje imaju i moraju da se prilagođavaju. Za to svaka biljka ima svoje specifičnosti, materije odbrane koje imaju posebnu vitalnost - bioenergiju, i zato se u svetu koriste u najperspektivnijoj naučnoj grani - bioenergetici, kao i za korišćenje biomase u proizvodnji električne energije.

Dr Lazić je istakla da joj ovaj događaj i lično mnogo znači:

- Čenej je poslednjih 20 - 30 godina prošao kroz mnoge manifestacije koje su se vodile kao prve. Ali, tu je uvek postojalo i ono ali - izdržati do kraja. Svaki posao koji radite ima svoje uspone i padove. Morate biti svesni da manifestacija neće uvek biti posećena. Ako nema dovoljno ljudi koji su toga svesni, neće uspeti. Dom porodice Letić na Čeneju je 25. oktobra 2014. bio domaćin prvog Dana otvorenih farmi, sada smo održali drugu. Ja se nadam da će ova manifestacija opstati jer se održava na dobrom mestu, ima dosta sadržaja, komunikacija je dobra, i može imati podsticaj za razvoj organske poljoprivrede.

Po njenom mišljenju nedostaje nam edukacija potrošača, koji moraju da znaju zašto organska hrana treba da se jede. Da je to zbog vitamina, bojjenih materija, antioksidanasa, a ne zbog viška šećera, masti... Hrana proizvedena po organskim principima podrazumeva da nema

pesticida u voću i povrću, hormona u mleku, antibiotika u mesu. Organska hrana ne sadrži ništa što škodi ljudskom organizmu, a korisnih materija i dokazane vitalnosti u većoj meri. Mladi, posebno roditelji, su osetili potrebu da svojoj deci obezbede drugačiju hranu od one na koju su navikli. To je veliki proces jer smo naučeni da se hranimo na pogrešan način. Osim zdrave ishrane organska proizvodnja otkriva i neke nove biljke za koje donedavno nismo znali, ili vraća na trpezu stare, zaboravljene. Organska pijaca je već doprinela šarenilu na trpezama biljakama koje obogaćuju našu ishranu. Konzumenti organskih proizvoda često imaju svog proizvođača, i znaju gde i kako uzgaja ono što kupuju.

Na početku rada sa organskom poljoprivredom dr Branka Lazić je zagovarala tezu o postojanju tri tipa proizvodnje: kontrolisane konvencionalne (kontrolisano zemljište, propisna primena hemijskih sredstava, kontrolisana proizvodnja), integralne (ili povezane, slične organskoj, kod koje se, radi zaštite, koriste samo određena hemijska sredstva), i ono što je u ovom trenutku najkvalitetnije kada govorimo o hrani i zaštiti životne sredine – organske proizvodnje, koja u svetu dobija posebno mesto u okviru zelene ekonomije. Ne može se reći da će sve biti organsko niti za to postoje uslovi. Cena je ono što je najspornije kod organske proizvodnje i zato država treba da pomogne. Nažalost, do sada se može se reći da se radi bez pomoći društva.

- Organska poljoprivreda se za sada razvija u pravcu kako sam i pretpostavila da će se razvijati, na malom posedu (sem farme „Global sid“ u Čurugu). Međutim, sada se javljaju poljoprivednici sa 100 i više hektara i u voćarskoj i povrtarskoj proizvodnji što nije ni malo jednostavno. U dosadašnjoj organizaciji poljoprivrede učinjene su neoprostive greške. Imanja su nicala pored prometnih saobraćajnica, krčile su se šume da bi ogromna mehanizacija mogla nesmetano da obrađuje parcele od 1.000 ha, napušтана su sela (preko 7.000 kuća) je prazno, i sada počinje polako osveščivanje. Na ovoj pijaci se moglo čuti da unuci maštaju da će jednog dana ostati na dedinoj farmi. Veliki broj izlagača su fakultetski obrazovani mladi ljudi i uglavnom preuzimaju organsku proizvodnju od roditelja. Kada vidim mlade koji izađu na pijacu da prodaju ono što su proizveli setim se vremena kada niko to ne bi uradio, a kamoli sa zvršenim fakuletom. Sada ih ima. Ta mladost meni budi pozitivina osećanja i mislim da nije zabadava u šta sam uložila svoj život – rekla je dr Branka Lazić.